

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

10. An in gravi necessitate teneamur largiri eleemosynam de necessariis
ad statum? Ex p. 5. tr. 8. res. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Sup. hoc ppi-
mo in Ref.
& §. 8. nor.
præterite.

Quæ hic est
Ref. antecede-
ns, in §.
Quarto. & in
aliis eius
nor.

Sup. in Ref.
nor. præte-
rite.

Notandum est etiam hic cum dicto Granad. disp. 4. num. 1. Caietano verb. *elemosyna largitio*, Corduba lib. 1. *quæst.* 18. quod raro contingere potest, quod seculares sub mortali teneantur pauperibus erogare superflua decentiæ suæ, quia, ut alibi ex Valquez & aliis notati *part. 2. tract. 16. resol. 26.* vix in marginis diuitibus inveniuntur superflua status. Dicendum est igitur cum Emmanuele Sà ver. *elemosyna*, n. 2. quod cum inter Doctores non conveniat quando peccet mortaliter, qui non facit elemosynam, non facile condemnandi diuites, qui non faciunt; monendi tamen, ut faciant quantas maxime possint. Ita ille, & ego. Cum igitur seculares de necessariis ad statum non teneantur erogare pauperibus, nisi extremam necessitatem patiantur, & necessitates istæ raro eveniant, aut saltem manifestentur diuitibus, quippe qui non tenentur eas quærere, & status decentia magnam habeat latitudinem, difficileque inveniatur qui superfluitatis convinci possit, difficile est damnare ad mortale, & in casu, saltem dubiæ obligationis, nec diues tenetur elargiri, nec Confessarius sub mortali obligare. Vide me ipsum *ubi supra*.

RESOL. X.

An in gravi necessitate teneamur largiri elemosynam de necessariis ad statum? Ex p. 5. tr. 8. Ref. 15.

Afirmatiuam sententiam docet Palatius in 4. dist. 15. disp. 6. Corduba lib. 1. q. 26. Medina Cod. de elemos. *quæst. de necessitate eam faciendi*. Angles in floribus *part. 1. de elemos. q. 3. diff. 6.* Hurtadus de Mendoza in 2. 2. disp. 19. *sect. 4. §. 92.* vbi sic ait: In necessitatibus proximi grauibus eadem dicenda sunt, quæ in extremis, quia hæc necessitas spectans ad corpus vocatur ab auctoribus quasi extrema, & ad illius ordinem redigitur, quia prudenter potest timeri mors. Quapropter etiam ex necessariis ad statum eroganda est elemosyna. Ita ille, & ante illum Bañez, Valentia, & alij, quos citavi in 4. *part. tract. 4. resol. 215*, & nouissime Syluius in 2. 2. q. 32. *art. 6. concl. 5.* Probatur hæc opinio, quia charitas Christiana obligat, ut quis subleuet notabilem proximi sui miseriam, si absque incommodo magno possit, sed elargiendo elemosynam de superfluo naturæ, licet necessarium sit ad statum, potest quis subleuare notabilem proximi miseriam absque magno incommodo: ergo charitas Christiana ad id obligat. Consequentia est euidens; maior patet, quia non est vera amicitia, quæ patitur amicum insigni necessitate opprimi, & illi non subuenit ne leue dampnum sustineas. Minor probatur, quia cum ea, quæ ad statum pertinent, non consistant in indivisibili, sed potius magnam latitudinem habeant, etiam si quis aliqua demat de statu, leue incommodum sentiet, & ahoqui subleuabit magnam proximi miseriam, quæ cum non tam frequenter occurrat, sine magna iactura suæ rei familiaris poterit diues illi subuenire. Confirmatur primò, quia si ad statum viri nobilis pertineat, v. g. habere quatuor famulos, & patietes domus ornare aulæ ex aureo sericòque filo intertextis, quis non videat exiguum esse iacturam, si tribus famulis, & solis sericis aulæ contentus sit, ut habeat vnde subueniat quotidie alteri viro nobili, & olim ditissimo, qui ad magnam rerum inopiam propter naufragium peruenit; obligat ergo charitas interdum sub mortali ad elargitionem elemosynæ de necessariis ad statum. Confirmatur secundò, in annis magnæ sterilitatis quis dubitabit teneri diuites diminuere aliquid magnificentiæ sui status, & minus lautè viuere, ut pauperibus subueniant? Confirmatur tertio, quia fratribus & consanguineis

Quæ hic est
Ref. antecede-
ns.

tenetur quispiam sub mortali, elargiri elemosynam de necessariis ad statum, iuxta illud Iacobi 2. *Si frater, aut soror nudus sint, & indigeant victu quotidiano, dicat autem aliquis ex vobis illis, ne in pace, calefacimini, & saturamini, non acceperitis autem eis qua necessaria sunt corpori, quid proderit?*

2. Sed his non obstantibus contrariæ sententiæ tanquam probabiliori adhæsi *ubi supra*, & nunc etiam adhæreo, quam tuctur Doctores, quos citavi in dicta resolutione, Thomas Sanchez in *opusc. tom. 1. lib. 1. cap. 5. dub. 5. num. 44.* Martinus Ledesma in 2. *part. 4. quæst. 28. art. 3.* D. Thom. in 4. *dist. 15. quæst. 2. art. 4. quæst. 1.* Salonius in 2. 2. *quæst. 71. art. 1.* Sotus de Inst. *lib. 5. quæst. 8. art. 1.* Nauarra de *restit. lib. 3. cap. 1. num. 122.* Et ratio est, quia vniuersique habet ius ut viuat, sicut decet statum suum: ergo nemo potest illum obligare ad elargiendum elemosynam de iis, quæ ad huiusmodi decentiam necessaria sunt, nisi quando proximus est in extrema necessitate, tunc enim agitur de vita amittenda, in quo casu charitas obligat, ne tantum malum patiat in fratre meo, ut ab statu non cadam, saltem aliquando, aliæ enim necessitates etsi graues, minus tamen obligant; & hæc est humana conditio, ut quidam lautius & iucundius degant, quam alij. Confirmatur, quia cum tor graues & sapientes viri nihil in iure diuino, aut naturali repererint, quod eos conuincat ad obligandum diuites, ut de necessariis ad statum succurrant grauibus necessitatibus, signum optimum est, saltem hoc ius, seu hanc legem esse dubiam; in dubio autem præcepti non sunt obligandi, præsertim sub mortali, ne alioqui laqueum nouum illis iniiciamus, & difficiliorem reddamus salutis viam illis, quibus alioqui Christus Dominus valde difficilem prædicauit: ergo, &c.

RESOL. XI.

An in gravi necessitate teneamur præbere elemosynam de superfluis naturæ, & status? Et notatur in supradicto casu posse diuitem illum elargiri non liberaliter elemosynam dando, sed illam mutando. Ex p. 5. tr. 8. Ref. 14.

Pro sententiæ negatiuæ adducitur D. Anton. Sepulcherosi Gerfon. Alensis & Nicolaus de Lyra; sed illi in hoc casu non docere contendit Hurtadus de Mendoza in 2. 2. *disp. 159. sect. 4. §. 85.* illam docet Rosella ver. *elemosyna*, vbi asserit, non cadere elemosynam sub præcepto, nisi necessitas pauperis extrema sit; multos alios Doctores adducit pro hac sententiâ Sanchez *ubi supra*, quibus ego adhæsi in 1. *part. tract. 2. Msc. resol. 28.* Probatur hæc opinio, quia non tenetur homo magis subuenire proximo, quam sibi ipsi, sed nemo tenetur sibi ipsi plus velle, aut procurare, quam quod ad sustentandam vitam necessarium est; ergo nec alter plus illi erogare, habet id, quis non patitur extremam necessitatem, habet id, quod ad sustentandam vitam necessarium est: ergo nullus tenetur elargiri elemosynam ei, qui non est in extrema necessitate, aut certe si qua obligatio asserenda sit, ea non poterit esse grauis. Secundò probatur, quia nullus tenetur sub lethali culpa procurare, ut extraneus bene sit, dummodo procuret ut viuat, & absolute sit; sed quisquis non patitur extremam necessitatem, habet quicquid requiritur ut viuat, & absolute sit: ergo nullus est sub lethali culpa obligandus, ut extraneo elargiatur elemosynam extra casum extremæ necessitatis.

2. Sed his non obstantibus modò ego contrariam sententiam teneo, quam tuctur Granadus in 2. 2. D. Thom.